

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑ
ΓΕΩΠΟΝΟΥ — ΣΗΡΟΤΡΟΦΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ
ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΣΗΡΟΤΡΟΦΟΥΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΤΩΝ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΤΩΝ

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ

Ἐκδοθὲν καὶ διανεμόμενον δωρεὰν ὑπὸ τοῦ
Βιομηχανικοῦ Οἴκου κορυκουλοσπόρων

ΥΙΩΝ Μ. ΧΑΝΤΖΙΑΝ

Διὰ τὴν ταχέαν ἀνάπτυξιν τῆς Σηροτροφίας
ἐν Ἑλλάδι.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΥΠΟΙΣ Ν. ΧΡΙΣΤΟΜΑΝΟΥ, ΜΠΟΣΕΖΗ, ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
20—ΦΡΑΓΚΩΝ—20

ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑ
ΓΕΩΠΟΝΟΥ — ΣΗΡΟΤΡΟΦΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ
ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΣΗΡΟΤΡΟΦΟΥΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΤΩΝ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΤΩΝ

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ

Ἐκδοθὲν καὶ διανεμόμενον δωρεὰν ὑπὸ τοῦ
Βιομηχανικοῦ Οἴκου κορυκουλοσπόρων

ΥΙΩΝ Μ. ΧΑΝΤΖΙΑΝ

Διὰ τὴν ταχεῖαν ἀνάπτυξιν τῆς Σηροτροφίας
ἐν Ἑλλάδι.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΥΠΟΙΣ Ν. ΧΡΙΣΤΟΜΑΝΟΥ, ΜΠΟΣΕΖΗ, ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
20—ΦΡΑΓΚΩΝ—20

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Παράγρ. 1 — Προτιμᾶτε τὰς μικρὰς ἐκτροφάς.

» 2 — Προτιμᾶτε σπόρους ἀνεγνωρισμένης φύρας τῶν ὁποίων τὰ κυτία φέρουν τὴν ταινίαν ἐλέγχου τοῦ Κράτους.

» 3 — Δίδετε μεγάλην προσοχὴν εἰς τὴν καλὴν διατήρησιν τοῦ σπόρου.

» 4 — Ἀπολυμαίνετε καλῶς τὰ σκωληκοιτροφεῖα, οἰκίας καὶ ἐργαλεῖα τῆς ἐκτροφῆς.

» 5-6 — Προσέχετε πολὺ εἰς τὴν καλὴν ἐπώασιν καὶ ἐκκόλαψιν τῶν σπόρων.

» 7-8 — Φροντίζετε ἐπιμελῶς διὰ τὴν ἰσότητα ἀναστήματος τῶν σκωλήκων καὶ διὰ τὴν ἡσυχίαν των κατὰ τὰς ἀποδερματώσεις.

» 9 — Ἔχετε τοὺς σκώληκας ὅσον τὸ δυνατόν ἀραιούς.

» 10-11 — Προσοχὴ εἰς τὸν καλὸν ἀερισμὸν (10)
καὶ τὴν τακτικὴν θερμοκρασίαν τῶν σκωληκοιτροφείων. (11)

» 12 — Τηρεῖτε τοὺς κανόνας διατροφῆς τῶν σκωλήκων.

» 13 — Πῶς γίνεται τὸ κλάδωμα τῶν σκωλήκων.

» 14 — Προτιμᾶτε τὰς ἐκτροφὰς διὰ σποροποιεῖαν.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

ΠΡΟΣ

ΤΟΥΣ ΣΗΡΟΤΡΟΦΟΥΣ

ΔΙΑ

ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΤΩΝ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΤΩΝ

1. — Μικραὶ ἐκτροφαί. Ἐκ πείρας ἔχει ἀποδειχθῆ, ὅτι αἱ μικραὶ ἐκτροφαὶ εἶναι μᾶλλον συμφέρουσαι καὶ ἡ ἐπιτυχία των σχεδὸν πάντοτε ἐξησφαλισμένη. Ὅταν ἓνας γεωργὸς κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας γεωργικὰς ἐργασίας του ἔχει ρυτεύσει καὶ μερικὰς ἑκατοντάδας μωρεόδενδρα εἰς τὰς ἄκρας τῶν χωραφιῶν του καὶ μὲ τὰ φύλλα τῶν μωρεοδένδρων του ἐκτρέφῃ μέσα εἰς τὸ σπῆτί του μὲ τὴν βοήθειαν τῆς συζύγου καὶ τῶν παιδιῶν του, χωρὶς νὰ πληρόνῃ ἡμερομίσθια εἰς ξένα πρόσωπα, ἐν ἧ δύο κουτιά κουκουλόσπορον, θὰ ἐξασφαλίσῃ κατ' ἔτος ἓνα πολὺ καλὸν εἰσόδημα χωρὶς τὸ παραμικρὸν ἔξοδον. Ἡ καλλιέργεια τῶν δένδρων του θὰ γίνεται μὲ ὀλίγον κόπον χωρὶς ἔξοδα, ἡ ἐκτροφή μέσα εἰς τὴν κατοικίαν του θὰ γίνεται ἀπὸ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του. Ἐγκαταστάσεις πολυδαπάνων σκοληκοτροφείων, μεγάλαι ἐκτάσεις μωρεοδένδρων καὶ ἐκτροφή μὲ πληρωμὰς ἐργατῶν φέρει εἰς τὸν γεωργὸν μεγάλα ἀπρόοπτα καὶ ἐνίστε τοῦ προξενεῖ ζημίας ἀντὶ κερδῶν, ἐνῶ αἱ μικραὶ ἐκτροφαὶ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἐπιτύχουν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει σχεδὸν ποτέ, δὲν φέρουν καμμίαν ζημίαν.

2. — Ἀγορὰ κουκουλοσπόρου. Μὲ καλὸν καὶ δυνατὸν κουκουλόσπορον καὶ ὁ πλέον ἀδαὴς σηροτρόφος ἔχει πάντοτε ἐπιτυχίαν. Μὲ ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον κουκουλόσπορον καὶ ὁ πλέον ἐπιμελὴς εἶναι καταδικασμένος εἰς ἀποτυχίαν. Δὲν εἶναι ἔργον τοῦ γεωργοῦ-ἐκτροφέως νὰ

προετοιμάζῃ μόνος του τὸν σπόρον, ποῦ θὰ τοῦ χρειασθῇ διὰ τὴν ἐκτροφὴν του. Θὰ προτιμήσῃ νὰ προμηθευθῇ τὸν σπόρον του ἀπὸ κατάστημα τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν παρασκευὴν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν σπόρων ἀποκλειστικὸν ἔργον του καὶ ἔχει ἀνεγνωρισμένην φήμην. Θὰ προτιμᾷ τὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν τὰ ὑλικά μέσα νὰ παρασκευάζουν σύμφωνα μὲ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης τοὺς καλλιτέρους σπόρους. Ὁ οἶκος Υἱῶν Μ. Χαντζιὰν ἀπὸ 40 ἐτῶν ἔχων ἀποκλειστικὸν ἔργον του τὴν βιομηχανίαν αὐτήν, ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ παρασκευάζῃ σπόρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ πελατεία του ἔμεινε πάντοτε τελείως ἱκανοποιημένη. Τόσον οἱ λευκοὶ ὅσον καὶ οἱ κίτρινοι σπόροι τοῦ οἴκου τούτου ἀπέκτησαν δικαίαν φήμην καὶ γενικὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς, ὡς ἐν Τουρκίᾳ, Καυκάσῳ, Περσίᾳ, Τουρκεστάν, Βουλγαρίᾳ κλπ.

Β — Διατήρησις τῶν σπόρων κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὴν ἀνοιξιν. Μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου ἡ διατήρησις τῶν σπόρων εἶναι πρᾶγμα εὐκόλον. Τὰ κουτιά θὰ κρεμασθοῦν εἰς τὴν ὀροφὴν ἐνὸς ψυχροῦ δωματίου. Τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος εἶναι ὠφέλιμον εἰς τοὺς σπόρους. Ὁ κίνδυνος διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν τοῦ σπόρου ἀρχίζει μετὰ τὸν Φεβρουάριον, ὅποτε ὁ σηροτρόφος ὀφείλει νὰ ἐπιβλέπῃ μὲ πολλὴν προσοχὴν τὸν σπόρον του. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν μέχρι τῆς ἀνοιξeos καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἀνοιξιν ἀκόμη συμβαίνουν **ἀπότομοι μεταπτώσεις** τῆς θερμοκρασίας. Ἐνῶ σήμερον π. χ. ἔχομεν 8 βαθμοὺς (ἐκατοταβάθμου), αὔριον ἔχομεν 18° καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας 5°. Αἱ μεταβολαὶ αὗται ἐξασθενοῦν τὸν σπόρον καὶ μὲ τὴν παραμικρὰν αἰτίαν ἔρχεται κατόπιν ἀσθένεια ἡ ὁποία δεκατίζει τοὺς σκώληκας. Μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπφάσιως οἱ σπόροι θὰ διατηροῦνται εἰς ψυχρόν, ξηρόν καὶ καλῶς ἀεριζόμενον δωμάτιον, βορεινὸν κατὰ προτίμησιν, ὅπου **κανεῖς δὲν θὰ κοιμᾶται, φωτιὰ δὲν θὰ ἀνάπτεται**, οὔτε θὰ εὗρίσκεται ἐπάνω ἀπὸ δωμάτιον τὸ ὁποῖον θερμαίνεται. Πλησίον τοῦ σπόρου θὰ ὑπάρχῃ πάν-

τοτε θερμόμετρον, ὅχι χαλασμένον καὶ ἐλαττωματικόν, καὶ ὑγρόμετρον, μὲ τὸ ὅποιον θὰ γνωρίζωμεν τὴν ὑγρομετρικὴν κατάστασιν τοῦ δωματίου. Τὸ θερμόμετρον δὲν πρέπει ν' ἀναβῇ ἄνω τῶν 10 βαθμῶν, τὸ δὲ ὑγρόμετρον δὲν πρέπει νὰ δείξῃ ἄνω τῶν 85 βαθμῶν. Εἶναι πολὺ κακὴ ἡ συνήθεια μερικῶν, οἱ ὅποιοι κλείουν τὸν σπόρον μέσα εἰς ἐρμάρια ἢ κιβώτια κλειστά, ὅπου ὁ ἀερισμὸς γίνεται πολὺ ἐλαττωματικὸς.

4. — Ἀπολύμανσις σκωληκοτροφείων. Εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἐξετράφησαν σκώληκες κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, μένουν διάφοροι μικροοργανισμοὶ ἀσθενειῶν, ἰδίᾳ εἰς μέρη ὑγρὰ, οἱ ὅποιοι, ἂν δὲν καταστραφοῦν πρὸ τῆς νέας ἐκτροφῆς, εἶναι πολὺ πιθανὸν—νὰ φέρουν διαφόρους ἀσθενείας εἰς τοὺς ἐκτρεφεμένους σκώληκας. Ἐὰν ὁ σηροτρόφος ἀμελήσῃ νὰ ὑποστῇ ὀλίγον κόπον καὶ ἀσήμαντον χρηματικὴν δαπάνην, κινδυνεύει νὰ χάσῃ ὅλους τοὺς κόπους, ποῦ θὰ καταβάλῃ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του καὶ νὰ ὑποστῇ σημαντικὴν ζημίαν. Πρὸ τῆς ἐκκολάψεως λοιπὸν τοῦ σπόρου, εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ γίνῃ μία **αὐστηρὰ ἀπολύμανσις** τοῦ μέρους, ὅπου θὰ ἐκτραφοῦν οἱ σκώληκες καὶ τῶν διαφόρων ἐργαλείων, τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ χρῆσις κατὰ τὴν ἐκτροφήν. Ἡ πλέον **πρόχειρος οἰκονομικὴ καὶ ἀκίνδυνος ἀπολύμανσις** εἶναι ἡ ἐξῆς: Κατασκευάζεται διάλυσις 5% θειικοῦ χαλκοῦ (γαλαζόπετρας) καὶ μὲ αὐτὴν πλύνεται πάτωμα, ὀροφὴ καὶ τοῖχοι τῆς οἰκίας ἢ τοῦ σκωληκοτροφείου καὶ τὰ διάφορα ἐργαλεῖα. Ἐνῶ δὲ ἀκόμη εἶναι ὑγρὰ ἀπὸ τὸ πλύσιμον, καίεται θειάφι καὶ κλείονται θύραι καὶ παράθυρα, εἰς τρόπον ὥστε οἱ καπνοὶ νὰ μένουν 24 ὥρας περίπου μέσα εἰς τὸ οἶκημα. Δι' ἐν οἶκημα 100 κυβικῶν μέτρων (5 μ. μήκους, 5 μ. πλάτους καὶ 4 μ. ὕψους) ἀπαιτεῖται θειάφι 2½ ὀκ. τὸ ὅποιον διὰ νὰ καῇ ἐντελῶς βρέχεται μὲ ὀλίγον ἀλκοόλ, ἢ ἀναμιγνύεται μὲ 100 δρ. νίτρου. Μετὰ τοῦτο χρίονται οἱ τοῖχοι μὲ διάλυσιν ἀσβέστου.

καὶ διὰ τὰ ὀρεινὰ μέρη ὀλίγον ἀργότερα γίνεται ἡ ἐπώασις τῶν σπόρων. **Ἡ ἐποχὴ δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἰδία δι' ὅλα τὰ ἔτη**, ἀλλ' ὁ σηροτρόφος πρέπει νὰ ἔχη διαρκῶς τὴν προσοχὴν ἐστραμμένην εἰς τὴν κατάστασιν τῶν φύλλων. Γενικὸς κανὼν εἶναι, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκκόλαψως πρέπει νὰ ὑπάρχουν φύλλα 2 - 3 ἑκατοστομέτρων τὰ μεγαλύτερα. **Καταδικάζεται ἀπολύτως** ἡ συνήθεια τοῦ νὰ θερμαίνουν τὸν σπόρον εἰς τὸν κόλπον ἢ εἰς τὴν κλάνην διὰ νὰ προετοιμασθῇ ἡ ἐκκόλαψις. Ἐπιστημονικῶς ἀπαιτεῖται 1ον) βαθμιαία ὕψωσις τῆς θερμοκρασίας κατὰ προτίμησιν ἐνὸς βαθμοῦ εἰς δύο ἡμέρας μέχρι τῶν 22 βαθμῶν, **χωρὶς ἐπιστροφὴν πρὸς τὰ ὀπίσω**. 2ον) ἀερισμὸς τακτικός. 3ον) Μικρὸν ποσὸν ὑγρασίας ἡ ὁποία παράγεται ἀπὸ ὀλίγον βράζον νερὸ εἰς ἀπόστασιν ἐπὶ τὸν σπόρον. Ὑπάρχουν εἰδικὰ ἐκκολαπτήρια, τὰ ὁποῖα ἐξασφαλίζουν μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν μίαν τελείαν ἐπώασιν. Ἀλλ' εἶναι ἀκριβὰ διὰ τὴν μεγάλην μᾶζαν τῶν πτωχῶν γεωργῶν μας. Θὰ συστήσωμεν ὡς πρακτικὸν μέσον τὴν χρῆσιν ξυλίνης κάσας σκεπασμένης μὲ μάλλινον σκέπασμα. Ἡ θερμοκρασία τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς κάσας κανονίζεται μὲ φιάλας γεμάτας μὲ ζεστὸ νερό, ὃ δὲ ἀερισμὸς μὲ τὴν κατὰ διαστήματα ἀφαίρεσιν τοῦ μαλλίνου σκεπάσματος. Ὀλίγο δὲ ζεστὸ νερὸ εἰς μικρὸν ἀνοικτὸν δοχεῖον δίδει τὴν ἀπαιτούμενην μικρὰν ὑγρασίαν. Τὸ θερμόμετρον πλησίον τῶν σπόρων μᾶς ὁδηγεῖ διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ ζεστοῦ νεροῦ τῶν φιαλῶν καὶ τὸ ὑγρόμετρον διὰ τὸν διακανονισμὸν τοῦ βαθμοῦ τῆς ὑγρασίας. Οἱ σπόροι ἀνακινουῦνται χάριν ἀερισμοῦ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μὲ μικρὸν πτερὸν καὶ ὄχι μὲ τὰ χέρια. Ἐπίσης χάριν ἀερισμοῦ χρειάζονται μερικαὶ ὁπαὶ εἰς τὰ πλευρὰ τῆς κάσας, ἢ τὸ σκέπασμα νὰ εἶναι μισοανοικτό. Εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου θὰ γίνῃ ἡ ἐκκόλαψις, **ἀποκλείονται ἀπολύτως αἱ δυναταὶ ὀσμαι καὶ τὸ κάπνισμα**.

6. — Ἐκκόλαψις. Ἀμα φανοῦν οἱ πρῶτοι σκώληκες, ἡ θερμοκρασία ἀναβιβάζεται εἰς 24 βαθμούς. Ἡ τακτικὴ ἐκκόλαψις πρέπει νὰ διαρκῇ τρεῖς ἡμέρας. Ἐνίστε, ἔνεκα

ἐλαττωματικῆς ἐπωράσεως παρατείνεται πλέον τῶν 5—6 ἡμερῶν. Οἱ σκώληκες **ἐκάστης ἡμέρας θέτονται χωριστὰ** ἐπάνω εἰς φύλλα χάρτου ἡμίσεως τετραγωνικοῦ μέτρου, κατασκευασμένα εἰς σχῆμα κουτιῶν πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀλλαγῶν τῆς στρωμνῆς καὶ τὰ φύλλα τοῦ χάρτου θέτονται ἐπάνω εἰς τὰ κρεββάτια ἢ τὰς κάλαμωτάς. Τὸ δωμάτιον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μείνουν οἱ σκώληκες κατὰ τὰς 2—3 πρώτας ἡλικίας πρέπει νὰ θερμαίνεται, ὥστε ἡ διάρκεια τῶν δύο πρώτων ἡλικιῶν νὰ μὴ περάσῃ τὰς 20 ἡμέρας χωρὶς μεγάλας μεταπτώσεις τῆς θερμοκρασίας καὶ κανονικῶς εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ δωματίου. 19—21 βαθμοὶ ἑκατονταβάθμου μὲ ἀνάλογον διατροφήν εἶναι ἀρκετοί. Διανέμεται δὲ τροφή ἀμέσως εἰς τοὺς σκώληκας μὲ φύλλα κομμένα εἰς λεπτὰ τεμάχια. Οἱ ὀλίγοι τελευταῖοι σκώληκες ρίπτονται ὡς ἀσθενέστεροι. Πρέπει νὰ δυσπιστῇ κανεὶς διὰ τοὺς σπόρους, οἱ ὁποῖοι ἀνοίγουν εὐκόλως ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐπωράσεως. Τοῦτο εἶναι σημεῖον κακῆς διατηρήσεως τῶν σπόρων καὶ οἱ σκώληκες εἶναι πολὺ πιθανὸν ἀργότερον νὰ πάθουν ἀπὸ ἀσθενείαν. Οἱ σκώληκες πρέπει νὰ εἶναι **πολὺ ἀραιοὶ** κατὰ τὰς πρώτας ἡλικίας διὰ νὰ αὐξηθοῦν κανονικῶς, νὰ μεγαλώσουν εὐρυστοι καὶ νὰ παρουσιάσουν μεγάλην ἀντοχὴν εἰς τὰς ἀσθενείας, ἂν ἀτμοσφαιρικοὶ λόγοι προκαλέσουν τοιαύτας κατὰ τὴν τελευταίαν ἡλικίαν.

γ. — Ἰσότης σκωλήκων. Οἱ σκώληκες ἅμα τεθοῦν εἰς τὰ χαρτιά θέτομεν εἰς τὰ χαρτιά αὖξοντα ἀριθμὸν μὲ σημείωσιν τῆς ἡμέρας τῆς ἐκκολάψεως. Οἱ σκώληκες τοῦ ἰδίου χαρτίου πρέπει νὰ ἔχουν τὴν αὐτὴν ἡλικίαν καὶ ἐπομένως τὸ αὐτὸ ἀνάστημα, Διαφορὰ ἡλικίας μιᾶς ἡμέρας καὶ ἐνὸς γεύματος ἀκόμη, εἶνε διὰ τοὺς σκώληκας ἀρκετὰ μεγάλη διαφορά. Εἰς τὰς μεγάλας ἐκτροφὰς εἶναι πρακτικώτερον νὰ ὑπάρχουν σκώληκες 3—4 ἡλικιῶν· ὅχι ὅμως εἰς τὰς αὐτὰς στρωμνάς, ἀλλὰ εἰς τὰς μικρὰς εἶνε προτιμότερα μία ἐξίσωσις τοῦ ἀναστήματος τῶν σκωλήκων ὥστε αἱ ὑποδερματώσεις καὶ αἱ ἀλλαγαὶ στρωμνῆς ὅλων νὰ γίνωνται συγχρόνως.

Εἰς τὰ ὑψηλότερον εὐρισκόμενα κρεββάτια ἡ θερμοκρασία εἶναι ὀλίγον ὑψηλοτέρα. Ἐὰν λοιπὸν βάλωμεν τοὺς

ὀψιμωτέρους σκώληκας καὶ τοὺς δώσωμεν 2—3 γεύματα περισσότερα, οἱ ὀψιμώτεροι θὰ προφθάσουν τοὺς πρωϊμωτέ-
ρους. Ἐὰν μέσα εἰς τὸ ἴδιον χαρτὶ ἀνακατωθοῦν σκώληκες
τῶν ὁποίων ἡ ἐκκόλαψις δὲν ἔγινεν τὴν ἰδίαν ἡμέραν, ἐπέρ-
χεται ἀνισότης, ἡ ὁποία διαρκεῖ μέχρι τέλους τῆς ἐκτροφῆς,
εἶναι ἀνεπανόρθωτος καὶ προξενεῖ τὴν καταστροφὴν πολλῶν
σκωλήκων κατὰ τοὺς ὕπνους.

8. — Ἀποδερματώσεις. Οἱ σκώληκες μέχρι
τοῦ κλαδώματος ἀλλάζουν 4 φορές τὸ δέρμα των. Προσηλό-
νονται εἰς μίαν θέσιν, μένουν ἀκίνητοι καὶ χωρὶς τροφὴν
1—2 ἡμέρας καὶ ἀφοῦ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ παλαιὸν δέρμα
των, ἐξακολουθοῦν νὰ τρώγουν καὶ νὰ μεγαλώνουν. Ἡ κα-
τάστασις αὕτῃ λέγεται ἀποδερμάτωσις ἢ ὕπνος, ὁ δὲ χρόνος
ὁ μεταξὺ ἐκκολάψεως καὶ 1ου ὕπνου λέγεται πρώτη ἡλικία,
ὁ μεταξὺ 1ου καὶ 2ου ὕπνου δευτέρα ἡλικία, ὁ μεταξὺ 2ου
3ου ὕπνου, τρίτη ἡλικία, ὁ μεταξὺ 3ου καὶ 4ου ὕπνου τε-
τάρτη ἡλικία καὶ ὁ μεταξὺ 4ου καὶ κλαδώματος, πέμπτη ἡ-
λικία. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὕπνων οἱ σκώληκες δὲν πρέ-
πει νὰ ἀνησυχοῦν καὶ νὰ μετακινουῦνται. Σκώληξ παραμερι-
σθεὶς διαρκοῦντος τοῦ ὕπνου, μένει μὲ τὸ παλαιὸν δέρμα
καὶ ἀποθνήσκει. Τὰ γεύματα τῶν σκωλήκων κατὰ τοὺς ὕ-
πνους, κατ' ἀρχὰς πρέπει νὰ εἶνε μέτρια καὶ κατόπιν νὰ παύ-
σων ὅλως διόλου, εὐθὺς ἅμα φανοῦν οἱ πρῶτοι σκώληκες
μετὰ τὴν ἀλλαγὴν, τοῦτο γίνεται διὰ νὰ ἔχωμεν μέχρι τέλους
τῆς ἐκτροφῆς εἰς τὸ ἴδιον μέρος σκώληκας τῆς αὐτῆς ἡλι-
κίας, ὅρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκτροφῆς. Ἀ-
μα ὅλοι οἱ σκώληκες ἀποδερματωθοῦν γίνεται ἀλλαγὴ τόπου
καὶ ἡ παλαιὰ στρωμνὴ πρέπει νὰ καίεται. Κατὰ τοὺς ὕπνους
ἡ θερμοκρασία πρέπει νὰ καταβιβάζεται κατὰ 1-2 βαθμοὺς
καὶ νὰ ἀποφεύγωνται αἱ ἀπότομοι μεταβολαὶ θερμοκρασίας.

9. — Ἀραίωσις. Εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ οἱ ση-
ιοτρόφοι μας δὲν δίδουν πολλὴν προσοχὴν. Καὶ ὅμως εἶναι
ὅρος ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Σκώληκες πυκνοὶ δὲν
τρέφονται καλῶς, δὲν ἀναπτύσσονται καὶ ἂν καμμία ἐπιδη-

μικὴ ἀσθένεια παρουσιασθῇ μεταδίδεται πολὺ εὐκόλως καὶ κάμνει μεγάλην φθοράν. Οἱ πρακτικοὶ σηροτρόφοι ἄλλων χωρῶν μεταχειρίζονται ἐπιφάνειαν κρεββατιῶν εἰς τετραγωνικὰ μέτρα ὥς ἐξῆς διὰ τοῦς σκώληκας ἑνὸς κουτιοῦ σπόρου (25 γραμμαρίων).

1η) ἡλικία	5 τετραγωνικὰ μέτρα
2α) »	10 » »
3η) »	20 » »
4η) »	40 » »
5η) »	55-60 » »

Διὰ τὰ γίνεται δὲ ὅπως πρέπει καὶ ὁ ἀερισμὸς τῶν σκωλήκων, χρειάζεται δι' ἑν κυτίον σπόρου οἶκημα χωρητικότητος 100 κυβικῶν μέτρων (μῆκος 5, πλάτος 5, ὕψος 4 μέτρων.)

10.—'Αερισμός. Οἱ σκώληκες, ὅπως ὅλα τὰ ζῶα ἀναπνέουν καὶ ἐπειδὴ καθ' ὅλην τὴν ζωὴν των δὲν ἔχουν ὑγρὰ περιπτώματα, ὅσο νερὸ βάζουν εἰς τὸ σῶμά των μὲ τὰ φύλλα τὰ ὅποια τρώγουν, τὸ βγάζουν μὲ τὴν ἀναπνοὴν ὑπὸ μορφὴν ἀτμῶν. Τὰ φύλλα περιέχουν 60—70% τοῦ βάρους των νερό. Διὰ τὰ ἔβγη λοιπὸν τὸ νερὸ τῶν φύλλων, ποῦ ἔφθαν οἱ σκώληκες καὶ τὸ νερὸ τῶν στρωμνῶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχη ξηρὸς ἀέρας, ὁ ὅποιος θὰ ἀπορροφήσῃ τὴν ὑγρασίαν, αὐτὸ δὲ γίνεται μόνον μὲ τακτικὸν καὶ συνεχῆ ἀερισμόν. Ἐὰν θύραι καὶ παράθυρα μένουν κλειστά, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἀέρας τοῦ σκωληκοτροφείου ἦτο κατ' ἀρχὰς ξηρὸς, πολὺ ὀγλήγορα θὰ γίνῃ πολὺ ὑγρὸς, διότι θὰ ἀπορροφήσῃ τοὺς ἀτμοὺς τοῦ νεροῦ, ποῦ βγάζουν οἱ σκώληκες μὲ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τῶν φύλλων ποῦ μένουν εἰς τὰς στρωμνάς. Ἀλλὰ ὁ ἀέρας ἅμα ὑγρανθῇ περισσότερον ἀπὸ 80 βαθμοὺς τοῦ ὑγρομέτρου, δὲν ἡμπορεῖ πλέον νὰ ἀπορροφήσῃ ὑγρασίαν. Οἱ σκώληκες δὲν ἡμποροῦν νὰ ἀπαλλαχθοῦν ἀπὸ τὸ πολὺ νερὸ ποῦ ἔβαλαν εἰς τὸ σῶμά των καὶ τὸ φύλλον ἀντὶ νὰ χωνευθῇ παθαίνει **ζύμωσιν**, ἡ ὁποία προξενεῖ τὴν φοβερωτέραν ἀσθένειαν τῶν σκωλήκων **τὴν μαλάκυσιν**. Ἀφ' ἑτέροι

ἀ περισσεύοντα φύλλα εἰς τὰς στρωμνάς **μουχλιάζουν** αἱ **ἡ μοῦχλα** αὐτὴ φέρει καὶ αὐτὴ ἀσθένειαν. Τὸ ὑγρό-
μετρον εἰς τὰ σκωληκοτροφεῖα εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως καὶ
ὁ θερμόμετρον. Ἄμα λοιπὸν παρατηρήσωμεν, ὅτι δείχνει
περισσότερον ἀπὸ 80 βαθμούς, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνοίξωμεν
θύρας καὶ παράθυρα μόνον ἀπὸ ἓν μέρος μάλιστα ἀπὸ τὸ
ἀντίθετον μέρος ἐκείνου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φυσᾷ ὁ ἄνεμος. Ἐὰν
ἄερας εἶναι στάσιμος καὶ ὑπάρχει γωνιὰ εἰς τὸ σπήτι, πρᾶ-
μα πολὺ συνηθισμένον εἰς τὰ σπήτια τῶν γεωργῶν μας,
εἶναι πολὺ καλὸν νὰ καίωνται μερικὰ φρύγανα εἰς τὴν γωνιά.
Γίνεται τοιοῦτοτρόπως ἑλαφρὸν ρεῦμα καὶ ὁ ἄερας ἀνανεό-
εται. Ἐὰν μὲ τὸ ἀνοιγμα θυρῶν καὶ παραθύρων καὶ μὲ τὸ
αὐσιμον φρυγάνων τὸ ὑγρόμετρον δὲν καταβῇ κάτω τῶν
0 βαθμῶν, καλὸν θὰ εἶναι νὰ ἔχωμεν εἰς 5—6 μέρη ὀ-
ίγας ὁκάδας ἀσβέστι ἄσβυστον τὸ ὁποῖον ἀπορροφᾷ τὴν ὑ-
ρασίαν. Αἱ προφυλάξεις αὗται χρειάζονται ἰδίως κατὰ τὴν
ἡν καὶ 5ην ἡλικίαν. Εἰς τὰς πρώτας ἡλικίας ἡ ἀνανέωσις
οὔ ἄερος γίνεται μόνη της ἀπὸ τὰς διαφόρους ὁπὰς, ἐὰν
ἑξωτερικὸς ἄερας εἶναι ξηρὸς καὶ ὁ καιρὸς ὄχι βροχερός.

11. — Θερμοκρασία. Ὁ μεταξοσκώληξ εἶναι
ροῖὸν ἄλλων κλιμάτων θερμοτέρων ἀπὸ τὰ ἰδικά μας. Ἡ
νοιξίς εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους περνᾷ μὲ θερμοκρασίαν
πολὺ ζεστήν, ὥστε μὲ προφύλαξιν μόνον ἀπὸ τὰς καυστικὰς
κτῖνας τοῦ ἡλίου, οἱ σκώληκες εἰμποροῦν νὰ κάμουν τὰ
ουκούλιά των. Εἰς ἡμᾶς ὅμως ἡ ἀνοιξίς συνηθὼς εἶναι
ψυχρὰ καὶ αἱ μεταπτώσεις τῆς θερμοκρασίας πολὺ ἀπό-
μοι. Εἶναι ἀνάγκη λοιπὸν νὰ κάμνωμεν τὴν ἐκτροφήν
έσα εἰς τὰ σπήτια καὶ νὰ καίωμεν φωτιὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέ-
ας καὶ τὰς νύκτας, διὰ νὰ διατηρῇται θερμοκρασία τακτικὴ
αἱ ἡ ἐκτροφή νὰ μὴ διαρκῇ πολὺ. Μὲ τακτικὴν θερμοκρα-
σίαν 23 βαθμῶν ἡ ἐκτροφή τῶν κτρινῶν γενῶν διαρκεῖ 32
μέρας, ἡ δὲ τοῦ λευκοῦ γένους Βαγδάτης 36 ἕως 38.

12. — Διατροφή. Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ὁ σηρο-
ρόφος θὰ συγκεντρῶσῃ ὅλην τὴν προσοχὴν του. Θὰ ἔχη

εἰς τὴν διάθεσιν τῶν σκωλήκων τοῦ τροφῆν ὅσον τὸ δυνατόν θρεπτικὴν καὶ ὑγιεινὴν. Οἱ σκώληκες τρώγουν τόσον περισσότερον, ὅσον ἡ θερμοκρασία εἶναι ὑψηλότερα. Ἀναλόγως λοιπὸν τῆς θερμοκρασίας τὴν ὁποῖαν κρατεῖ θὰ κανονίξῃ τὰ γεύματα τῶν σκωλήκων. Οὔτε μὲ χαμηλὴν θερμοκρασίαν θὰ προσφέρει ἄφθονα γεύματα, οὔτε μὲ ὑψηλὴν **θὰ ἀφῆναι ἐπὶ ὥρας τὰ σκουλήκιά του νηστικά.** Τὸ πρῶτον φέρει **μοῦχλαν** τῆς στρωμνῆς, τὸ δεύτερον ἀδυνατεῖ τὸν στόμαχον τῶν σκωλήκων καὶ τοὺς προδιαθέτει εἰς ἀσθενείας.

Λιὰ τὴν καλὴν διατροφήν τῶν σκωλήκων τοῦ ὁ σηροτρόφος ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ τὰς ἐξῆς ὁδηγίας :

α) Ἐπειδὴ τὰ φύλλα περιέχουν περισσοτέρας θρεπτικὰς οὐσίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναπτύξεώς των, θὰ φροντίξῃ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκτροφῆς τοῦ πρὶν ἀκόμη ἢ ἀνάπτυξις τῶν φύλλων σταματήσῃ.

β) Κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν θὰ προτιμᾷ τὰ τρυφερὰ φύλλα τῶν κορυφῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ θρεπτικώτερα καὶ χωνεύονται εὐκολώτερον.

γ) Τὰ προσφερόμενα φύλλα θὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν νωπότερα, καὶ θὰ προσφέρονται ἀφοῦ προηγουμένως ἀπλωθοῦν ἐπ' ὀλίγην ὥραν διὰ νὰ πάρουν τὴν θερμοκρασίαν τοῦ δωματίου, καὶ ἐξατμισθῇ ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα ἐπάνω εἰς αὐτὰ ὑγρασία.

δ) Κατὰ τὰς δύο πρώτας ἡλικίας τὰ φύλλα κόπτονται εἰς μικρὰ τεμάχια, ἀπὸ τῆς τρίτης δὲ ἡλικίας θὰ δίδονται εἰς μικρὰ βλαστάρια καὶ ὄχι εἰς φύλλα μεμονωμένα.

ε) Τὰ ἀκέντρωτα φύλλα εἶναι θρεπτικώτερα καὶ εὐπεπτότερα. Θὰ δίδονται κατὰ τὰς πρώτας ἡλικίας καὶ τὰς ἀποδερματώσεις.

ς) Τὰ δέματα τῶν φύλλων θὰ δένονται ὄχι πολὺ σφιγτὰ καὶ ἅμα ἔρχονται εἰς τὸ σπῆτι ἀμέσως θὰ ἀνοίγονται καὶ θὰ διατηροῦνται εἰς μέρος δροσερὸν καὶ ξηρόν.

η) Δὲν θὰ προσφέρονται **ἀπολύτως** φύλλα, ποὺ ἔχουν ἐπάνω τὴν πρωϊνὴν δρόσον οὔτε βρεγμένα ἀπὸ τὴν βροχὴν· τὰ πρῶτα δὲν θὰ κόπτονται ἀπὸ τὰ δένδρα πρὶν

σηκωθῇ ἢ δρόσος. Τὰ δεύτερα, ἂν αἱ βροχαὶ ἐπιμένουν, ὅπως συμβαίνει πολλάκις, θὰ κόπτονται μὲ τὴν βροχὴν, ἀλλὰ δὲν θὰ δίδονται εἰς τοὺς σκώληκας πρὶν στεγνώσουν **τελείως** εἰς τὸ σπῆτι. Εἶναι προτιμότερον νὰ μείνουν νηστικοὶ οἱ σκώληκες, ἀφοῦ καταβιβασθῇ ὀλίγον ἢ θερμοκρασία, παρὰ νὰ φάγουν φύλλα βρεγμένα.

θ) Φύλλα εἰς τὰ ὅποια ἤρχισε νὰ γίνεται **ζύμωσις**, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον φαίνεται, ἂν τὰ φύλλα ζεσταθοῦν καὶ ἰδρώουν, δὲν πρέπει νὰ δίδονται καὶ ἀφοῦ ἀκόμη κρυώσουν ἀλλὰ νὰ ρίπτονται, ἢ νὰ χρησιμεύουν ὡς τροφὴ τῶν προβάτων καὶ τῶν ἄλλων κατοικιδίων ζώων.

ι) Δὲν θὰ σκουπίζεται τὸ πάτωμα, ἀφοῦ ἔχουν ριφθῇ φύλλα εἰς τοὺς σκώληκας, διότι ἡ σκόνη ποῦ σηκώνεται θὰ καθίσει ἐπάνω εἰς τὰ φύλλα καὶ οἱ σκώληκες θὰ φάγουν φύλλα σκονισμένα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον βλάπτει πολὺ. Τὸ σκούπισμα τοῦ πατώματος πρέπει νὰ γίνεται μὲ βρεγμένο πανί διὰ νὰ σηκώνεται ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρα σκόνη.

κ) Τὰ δένδρα, τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐπάνω εἰς δρόμους σκονισμένους, θὰ κόπτονται ἀφοῦ ξεπλυθοῦν ἀπὸ μίαν καλοκαιρινὴν βροχὴν.

λ) Εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν φύλλων ὁ σηροτρόφος ὀφείλει νὰ ἐπιστήσῃ πολὺ τὴν προσοχὴν του, διότι μικρὰ ἀμέλεια δύναται ἐνίστε νὰ καταστρέψῃ τελείως τὴν ἐκτροφὴν των.

Τόσον κατὰ τὸ μάζευμα, ὅσον καὶ κατὰ τὴν συσκευὴν καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν φύλλων, ταῦτα πρέπει νὰ σκεπάζονται μὲ πανὶ λευκὸν καὶ καθαρὸν, ἢ νὰ θέτῶνται τὰ φύλλα χωρὶς νὰ πατηθοῦν μέσα εἰς σάκκους ἀπὸ λευκὸν καὶ καθαρὸ πανί.

μ) Κατὰ παλαιὰν παράδοσιν εἰς τὴν Κίναν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν συνειθίζουν κατὰ τὴν πέμπτην ἡλικίαν νὰ ρίπτουν εἰς τοὺς σκώληκας τροφὴν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ὅπου ἔχει φαγωθῇ νὰ ρίπτουν καὶ πάλιν, χωρὶς νὰ περιμένουν ὅλοι οἱ σκώληκες νὰ ἔχουν φάγῃ τὸ γεῦμά των. Συνιστῶμεν θερμῶς καὶ εἰς τοὺς ἰδικούς μας ἐκτροφεῖς τὴν συνήθειαν αὐτήν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὄχι μόνον τα-

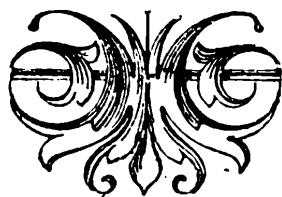
χύτερον ἐπέρχεται τὸ κλάδωμα, ἀλλὰ καὶ τὰ κουκούλια ἀπεδείχθη ὅτι γίνονται βαρύτερα καὶ πλουσιώτερα εἰς μέταξαν.

13. — Κλάδωμα. Ἀφοῦ οἱ σκώληκες φάγουν τριάκοντα περίπου γεύματα, μετὰ τὴν τετάρτην ἀποδεσμάτωσιν, παύουν νὰ θέλουν τροφήν. Τὸ σῶμά των ποῦ ἔχει φθάσει εἰς τὸ μεγαλύτερον μέγεθος μικραίνει ὀλίγον, γίνεται διαφανὲς καὶ κιτρινωπόν, οἱ σκώληκες ἀφήνουν τὰς θέσεις των καὶ ζητοῦν κατάλληλον μέρος διὰ νὰ πλέξουν τὴν κατοικίαν των. Ὁ σηροτρόφος θὰ ἔχει ἑτοιμα τὰ κλαδιά του, τὰ ὅποια εἶναι διάφορα κατὰ τοὺς διαφόρους τόπους καὶ ἀφοῦ προηγουμένως τὰ ἀφήσῃ ὀλίγας ἡμέρας νὰ ξηραθοῦν, θὰ τὰ τοποθετήσῃ ἐπάνω εἰς τὰς στρωμνάς. Θὰ φροντίσῃ, ὥστε νὰ ὑπάρχουν ἀνοικτὰ μέρη διὰ νὰ δοθοῦν ὀλίγα γεύματα ἀκόμη εἰς τοὺς ἀργοπορήσαντας σκώληκας καὶ διὰ νὰ γίνεται τακτικὴ κυκλοφορία τοῦ ἀέρος. Εἰς τὰς ἐπιτυχημένας ἐκτροφὰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην ἡμέραν ἀναβαίνουν εἰς τὰ κλαδιά σχεδὸν ὅλοι οἱ σκώληκες. Μὲ δροσερὸν καιρὸν εἰμπορεῖ ἡ ἀνάβασις νὰ παραταθῇ καὶ τέσσαρας ἕως πέντε ἡμέρας. Οἱ ὀλίγοι μένοντες σκώληκες ἐπὰν εἰς τὰς στρωμνάς μαζεῦνται τὴν πέμπτην ἡμέραν καὶ σχηματίζουν μίαν ἰδιαιτέραν στρωμνήν, τὰ **ἀποσκούληκα**. Μετὰ τὸ κλάδωμα θύραι καὶ παράθυρα, ἐκτὸς ἐκείνων ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου φυσᾷ ὁ ἄνεμος δυνατά, μένουν ἀνοικτά. Δέκα ἡμέρας μετὰ τὸ μάζευμα τῶν καθυστερούντων σκωλήκων γίνεται τὸ ξεκλάδωμα καὶ ἡ συγκομιδὴ τῶν κουκούλιων. Μετὰ τοῦτο ἀμέσως τὰ κουκούλια πρέπει νὰ πωληθοῦν, ἂν πρόκειται νὰ πωληθοῦν χλωρά. Ἐὰν πρόκειται ν' ἀποξηρανθοῦν, διαλέγονται ἐπιμελῶς, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν κουκούλια **λυωμένα**, τὰ ὅποια θὰ κηλιδώσουν τὰ καλὰ καὶ στέλλονται εἰς τὸ **ἀποξηραντήριον**. Μετὰ τὴν ἀποξήρανσιν ἀνακατόνονται ἐπιμελῶς καὶ πολλάκις τῆς ἡμέρας, διότι εἶναι πολὺ βρεγμένα ἀπὸ τὸν ἀτμόν, ὥστε νὰ μὴ **μουχλιάσουν**, πρᾶγμα πολὺ δυσάρεστον, διότι ὑποβιβάζει πολὺ τὴν ἀξίαν των.

14. — Ἐκτροφαιὶ γινόμεναι μὲ σκοπὸν πώλησεως τοῦ προϊόντος διὰ σποροπαραγωγὴν. Αἱ τοιαῦται ἐκτροφαιὶ παρουσιάζουν πολλὰ πλεονεκτήματα. Τὰ προϊόντα τῶν μικρῶν ἐκτροφῶν εἶναι περιζήτητα καὶ πληρόνονται ὑπὸ τῶν σποροπαραγωγῶν εἰς πολὺ καλλυτέραν τιμὴν. Τὸ συμφέρον τοῦ σηροτρόφου καὶ τοῦ σποροπαραγωγοῦ συνταυτίζονται εἰς τοιαύτην περίπτωσιν. Αἱ ἰδιαιτέραι φροντίδες, τὰς ὁποίας θὰ καταβάλῃ ὁ σηροτρόφος διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ ἐκτροφή του διὰ σποροποιΐαν, ἀνταμείβονται διὰ μεγαλητέρας ἀποδόσεως εἰς κουκούλια κατ' οὐγγίαν σπόρου, ἢ ποιότητος τοῦ προϊόντος γίνετας καλλυτέρα καὶ ἐπομένως καὶ ἡ προσφερομένη τιμὴ ἀνωτέρα.

Τὰς συμβουλὰς τοῦ φυλλαδίου τούτου πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν κατὰ γράμμα οἱ γεωργοὶ · σηροτρόφοι μας, ἂν θέλουν νὰ εὕρουν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν σκωλήκων ἐπιχείρησιν ἐπικερδῆ καὶ πολὺ εὐχάριστον.

A. B

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΣΗΡΟΤΡΟΦΙΑΣ

ΥΙΩΝ Μ. ΧΑΝΤΖΙΑΝ

Οἶκος ἰδρυθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει
τῷ 1888.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ κουκολλοσπόρων, γένους λευκοῦ ἢ κι-
τρίνου

ΕΦΑΡΜΟΓΗ τῶν τελευταίων ἐπιστημονικῶν μεθόδων
διαλογῆς.

Ἡγυημένη εὐρωστία σκωλήκων
καὶ ἐξαιρετικὴ ποιότης κουκουλέων.

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΥΤΙΩΝ 80—100000

ΕΞΑΓΩΓΗ

Εἰς Φαύκασον, Περσίαν, Τουρκιστάν, Βουλγαρίαν, Τουρκίαν.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Ἐν Θεσσαλονίκῃ -- Συνοικισμὸς Χαριλάου.

ΚΕΝΤΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ Ἐν Ἑλλάδι

Κομοτινή, Κολινδρό, Γουμένισσα, Τύρναβον.
Καλημεριάνοι (Εὐβοίας).